

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ Г.С. СКОВОРОДИ**

**ФАКУЛЬТЕТ ПСИХОЛОГІЇ І СОЦІОЛОГІЇ
КАФЕДРА СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ І СОЦІАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ**

**СУЧАСНІ РЕАЛІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ
СОЦІАЛЬНОГО ВИХОВАННЯ ОСОБИСТОСТІ
В РІЗНИХ СОЦІАЛЬНИХ ІНСТИТУЦІЯХ**

**МАТЕРІАЛИ
ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
20 ЛИСТОПАДА 2020 РОКУ**

ХАРКІВ – 2020

УДК 37.015.31:316.42
ББК 74.60
С91

Затверджено редакційно-видавничою радою Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди (протокол № 7 від 19.11.2020 р.).

Сучасні реалії та перспективи соціального виховання особистості в різних соціальних інституціях: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції, м. Харків, 20 листопада 2020 р. / за ред. М.П. Васильєвої. Харків: ХНПУ імені Г.С. Сковороди, 2020. 125 с.

Збірка містить матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції, присвяченої сучасним проблемам професійної підготовки майбутніх фахівців соціальної галузі, реаліям і тенденціям розвитку професійної діяльності фахівців соціальних інституцій з вирішення актуальних проблем соціальної роботи.

Матеріали представляють інтерес для науковців і практиків у галузі соціальної і соціально-педагогічної діяльності, науковців-початківців (здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівнів спеціальності «Соціальна робота») й практиків – фахівців соціальних інституцій.

© Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди, 2020.
© Кафедра соціальної роботи і соціальної педагогіки, 2020.
© Васильєва М.П., 2020.

Буйницька М.М. ЗДАТНІСТЬ ДО САМОМЕНЕДЖМЕНТУ ЯК ВАЖЛИВА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ЗДОБУВАЧА ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	36
Буркова М.В. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ СОЦІАЛЬНИХ ПЕДАГОГІВ ДО ФОРМУВАННЯ СІМЕЙНИХ ЦІННОСТЕЙ У СТАРШОКЛАСНИКІВ – ВИХОВАНЦІВ ІНТЕРНАТНОГО ЗАКЛАДУ.....	38
Ван Юйхун СОЦІАЛЬНА РОЛЬ МУЗИКИ ПІД ЧАС ПАНДЕМІЇ COVID-19.....	43
Владимиров Д.І. ЗМІСТ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ СОЦІАЛЬНИХ ПЕДАГОГІВ ДО ПРОФОРІЄНТАЦІЙНОЇ РОБОТИ ЗІ СТАРШОКЛАСНИКАМИ ЗАСОБАМИ АНІМАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	44
Галас Т.В. ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ СОЦІАЛЬНИХ ПЕДАГОГІВ ДО РЕАЛІЗАЦІЇ ТЕХНОЛОГІЇ АДАПТАЦІЇ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ПОТРЕБАМИ ДО ІНКЛЮЗИВНОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА.....	47
Герасименко А.Ю. ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ СОЦІАЛЬНИХ ПРАЦІВНИКІВ ДО КОРЕКЦІЇ ДЕВІАНТНОЇ ПОВЕДІНКИ ПІДЛІТКІВ У ЗАКЛАДІ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ.....	50
Гольфельд Т.Г. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ СОЦІАЛЬНИХ ПРАЦІВНИКІВ ДО СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНОГО СУПРОВОДУ БАГАТОДІТНИХ СІМЕЙ У ЦЕНТРАХ СОЦІАЛЬНИХ СЛУЖБ.....	54
Дерев'янку Г.О. ПІДГОТОВКА МАЙБУТНЬОГО СОЦІАЛЬНОГО ПЕДАГОГА З ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ ПІДЛІТКІВ У ЗАКЛАДІ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ.....	57
Довбня О.В. ПРОГРАМА СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ З ПРОФІЛАКТИКИ БУЛІНГУ СЕРЕД МОЛОДШИХ ПІДЛІТКІВ У ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ.....	61
Комишан Т.О. КОМПЛЕКС ЗАСОБІВ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ СОЦІАЛЬНИХ ПРАЦІВНИКІВ ДО РОБОТИ З СОЦІАЛЬНОЇ АДАПТАЦІЇ ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ДО УМОВ ЗДО.....	64
Куряча С.В. ВИМІРЮВАННЯ РІВНЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ СОЦІАЛЬНОЇ ГАЛУЗІ ДО ПРОФІЛАКТИКИ БУЛІНГУ СЕРЕД ПІДЛІТКІВ У ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ.....	67
Літвиненко Ю.С. ПІДГОТОВКА ФАХІВЦІВ СОЦІАЛЬНОЇ ГАЛУЗІ ДО ПРОФІЛАКТИКИ ДЕВІАНТНОЇ ПОВЕДІНКИ ПІДЛІТКІВ.....	73
Ліщина Ю.А. ГОТОВНІСТЬ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ СОЦІАЛЬНОЇ ГАЛУЗІ ДО ПРОФОРІЄНТАЦІЙНОЇ РОБОТИ З УЧНЯМИ ЗАКЛАДІВ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ.....	78
Павлюченко С.Ю. АНАЛІЗ ДОСВІДУ ПРОФІЛАКТИКИ ВЖИВАННЯ НАРКОТИЧНИХ РЕЧОВИН ПІДЛІТКАМИ У ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ.....	81

7. Костіна В. Теоретичні і методичні засади професійної підготовки майбутніх соціальних педагогів і соціальних працівників до профілактики дезадаптації учнів. *Педагогіка та психологія*. Вип.57. Харків, 2017. С.112 – 125.
8. Кон, И. С. Юность как социальная проблема. *Общество и молодёжь*. Москва: Молодая гвардия, 1973. С. 22-51.
9. Курило В. Моделювання системи критеріїв оцінки розвитку освіти в регіоні. *Педагогіка і психологія*. 1999. № 2. С. 35-39.
10. Кривцов С. Генеза здійснення особистості: монографія. Київ: Вид-во: ТОВ «КММ». 2006. 256 с.
11. Олійник В. Психологія в соціальній і педагогічній практиці (Методологія, методи, програми, процедури): навч. посібник для вищої школи. Київ: Наукова думка. 1998. 224 с.
12. Максименко С.Д. Психолого-педагогічні аспекти формування особистості в учбово-виховному процесі. Київ: Мінпрос УРСР, НДІ психології УРСР, 1981. 238с.
13. Міщик Л.І Теоретико-методичні основи професійної підготовки соціального педагога у закладах вищої освіти. Запоріжжя: Промінь. 1997. 370 с.
14. Пазичук А. Пів року боротьби з цькуванням – підсумки експерта. *Центр прав людини ZMINA*. URL: https://zmina.info/articles/pivroku_borotbi_z_bulingom_u_shkolah_pidsumki_jeksperta (дата звернення: 02. 10. 2020).
15. Поліщук В. А. Підготовка майбутніх соціальних працівників до попередження агресивного ставлення до дітей. *Дитинство без насилля: суспільство, школа і сім'я на захисті прав дітей* : збірник матеріалів Міжнар. наук.-практ. конф., 29–30 квіт. 2014 р. ТНПУ. [за заг. ред. О. Кікінежді]. Тернопіль : [Стереарт]. 2014. С. 714–717.

Літвиненко Ю.С.

здобувач вищої освіти другого (магістерського) рівня
Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди

ПІДГОТОВКА ФАХІВЦІВ СОЦІАЛЬНОЇ ГАЛУЗІ ДО ПРОФІЛАКТИКИ ДЕВІАНТНОЇ ПОВЕДІНКИ ПІДЛІТКІВ

Науковий керівник – доктор педагогічних наук, доцент І.А. Романова

Анотація. У статті проаналізовано зміст поняття «підготовка майбутнього соціального працівника до профілактики девіантної поведінки підлітків»; визначено особливості підготовки майбутніх соціальних працівників і педагогів до профілактики девіантної поведінки підлітками у закладах загальної середньої освіти в ХНПУ імені Г.С. Сковороди; визначено позитивні позиції в підготовці здобувачів вищої освіти до роботи з профілактики девіантної поведінки підлітків; запропоновано шляхи покращення існуючої системи підготовки у цьому напрямі.

Ключові слова: профілактика, девіантна поведінка, підліток, заклад загальної середньої освіти, підготовка, соціальний працівник, соціальний педагог, здобувач вищої освіти.

Litvynenko Yu.S. Training of Social Workers to Prevent Deviant Behavior of Adolescents

Annotation. The article analyzes the content of the concept "preparation of the future social worker for the prevention of deviant behavior of adolescents"; the peculiarities of preparation of future social workers and teachers at H.S. Skovoroda Kharkiv National Pedagogical University for prevention of deviant behavior of adolescents in general secondary education institutions are determined; the positive positions in the preparation of higher education students to work on the

prevention of deviant behavior of adolescents are identified; the ways to improve the existing training system in this direction are suggested.

Keywords: prevention, deviant behavior, adolescent, general secondary education, training, social worker, social pedagogue, student.

Постановка проблеми. Сьогодні у межах постійного оновлення освітніх програм з підготовки здобувачів вищої освіти до цієї діяльності залучаються різні стейкхолдери. Одним з пріоритетних напрямів підготовки майбутніх соціальних працівників і педагогів є профілактична діяльність, особливо в закладах освіти. Зокрема, профілактика девіантної поведінки підлітків є одним з головних завдань психологічної служби закладу загальної середньої освіти. Аналіз досвіду підготовки майбутніх соціальних працівників і педагогів у конкретному закладі вищої освіти, виявлення переваг і недоліків можуть бути враховані під час оновлення освітніх програм задля покращення якості вищої освіти.

Вихідні передумови. Проблема підготовки фахівців до роботи з девіантними дітьми завжди була в центрі уваги наукових пошуків. Проблеми розвитку особистості майбутніх соціальних педагогів у системі професійної підготовки розглядаються у працях О. Безпалько, М. Васильєвої, Л. Міщик, В. Поліщук, А. Капської, С. Харченка та інших.

Проблеми формування готовності майбутніх соціальних педагогів і соціальних працівників до профілактичної діяльності з дітьми та молоддю вивчали В. Галузинський, І. Козубовська, С. Пащенко тощо.

Зокрема, у дослідженні М. Волошенко було розроблено модель формування підготовленості майбутніх соціальних працівників до профілактично-корекційної роботи з підлітками девіантної поведінки [1].

Клочко О. досліджувалися особливості підготовки майбутніх соціальних педагогів до профілактики адиктивної поведінки дітей підліткового віку [3].

Чусова О. експериментально перевіряла ефективність системи підготовки майбутніх соціальних педагогів до роботи з молодшими школярами девіантної поведінки [6].

Закордонний досвід підготовки соціальних працівників до роботи з дітьми групи ризику в США та Великій Британії вивчала Шпенік С. [7].

Однак, у зв'язку із затвердженням Стандарту підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 231 «Соціальна робота» [4] наукові дослідження щодо покращення практики підготовки майбутніх фахівців соціальної галузі мають продовжуватися задля підвищення якості вищої освіти.

Мета статті –проаналізувати особливості підготовки майбутніх соціальних педагогів і працівників до профілактики девіантної поведінки підлітків.

Виклад основного матеріалу. Аналіз наукової літератури свідчить, що поняття «підготовка майбутніх соціальних працівників» розглядається по-різному. Так, Клочко О., досліджуючи особливості підготовки майбутніх соціальних педагогів до профілактики адиктивної поведінки підлітків, визначає її, як «комплекс планомірних, організованих засобів усіх учасників навчально-виховного процесу, спрямованих на засвоєння професійних знань, оволодіння уміннями і навичками профілактичної роботи, формування професійно важливих якостей особистості соціального педагога» [3, с.11].

У дослідженні Чусової О. підготовка майбутніх соціальних педагогів до роботи з молодшими школярами девіантної поведінки визначається, як «цілеспрямований, спеціально організований процес формування позитивної мотивації та свідомої позиції щодо фасилітативної взаємодії з девіантними молодшими школярами, відповідних професійних умінь і навичок у сфері соціально-педагогічної профілактики й корекції відхилень поведінки шляхом розвитку властивостей та якостей особистості, необхідних для подальшої ефективної соціально-педагогічної діяльності» [6, с.47-48].

Волошенко М. професійну підготовку майбутніх соціальних працівників до профілактично-корекційної роботи з підлітками девіантної поведінки розглядає, як «цілеспрямований процес формування в них знань, умінь, навичок, якостей і практичного

досвіду, необхідних для успішного вирішення завдань професійної соціальної роботи з означеною категорією клієнтів» [1, с.56].

Тож, під підготовкою майбутніх соціальних працівників до профілактики девіантної поведінки підлітків будемо розуміти цілеспрямований процес формування інтегративного особистісного утворення, що характеризується здатністю успішно проводити професійну діяльність у визначеному напрямі.

Аналізуючи практику підготовки здобувачів вищої освіти в Україні, необхідно зупинитися на принципі дуальності, який передбачає посилення практичної підготовки майбутніх фахівців. У галузі соціальної роботи існує цінний досвід впровадження цього принципу.

Зокрема, у дослідженні Шпеник С. описується досвід британської прискореної програми підготовки соціальних працівників «Фронтлайн» (м. Лондон, м. Манчестер) до соціальної роботи з девіантними дітьми. У соціальних агентствах для дітей при органах місцевої влади під керівництвом досвідченого соціального працівника-консультанта здобувачі вищої освіти протягом року проходять практико-орієнтоване навчання шляхом взаємодії з «дітьми та сім'ями групи ризику». До практики допускаються студенти, які пройшли теоретичне навчання (46 днів навчання) щодо особливостей роботи з «особами групи ризику» та системного підходу розуміння проблем сімей і дітей. Лише після успішного проходження практики, студенти розпочинають на другому році підготовки індивідуальну роботу з вищезазначеними клієнтами в аспекті ведення окремого випадку соціальної роботи з дітьми та сім'ями «групи ризику» [7, с.64-65].

Подібну практику можна порівняти зі стажуванням в Україні. Зокрема, ст.29 ЗУ «Про зайнятість населення» розширюються можливості для підвищення конкурентоспроможності молоді шляхом надання права проходити стажування. Метою стажування визначається набуття досвіду з виконання професійних завдань та обов'язків, удосконалення професійних знань, умінь та навичок, вивчення та засвоєння нових технологій, техніки, набуття додаткових компетенцій [2]. Хоча є дві принципові відмінності від Британської пришвидшеної моделі: 1) можна проходити стажування за професією, за якою здобувається освіта, в організаціях незалежно від форми власності на умовах, визначених договором про стажування тільки у вільний від навчання час; 2) для проходження стажування необхідно вже здобути певну кваліфікацію і продовжувати навчатися на наступному рівні вищої освіти. Тож, якщо здобувач першого (бакалаврського) рівня вищої освіти прийшов тільки після закінчення закладу загальної середньої освіти, то він не може стажуватися. Таким чином, для реалізації принципу дуальності в освіті необхідно внести відповідні зміни у положення про стажування.

У сучасних умовах кожен заклад вищої освіти пропонує свою родзинку й спеціалізацію для приваблення абітурієнтів. Проте мінімальний комплекс вимог до загального рівня підготовки майбутніх фахівців, який містять державні стандарти, має бути дотриманим.

Аналізуючи практику підготовки фахівців зі спеціальності 231 «Соціальна робота» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти у ХНПУ імені Г.С. Сковороди до роботи з профілактики девіантної поведінки підлітків у закладах загальної середньої освіти, необхідно відзначити, що у 2019 році МОН України було затверджено Стандарт підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 231 «Соціальна робота». У 2020 році Освітня програма «Соціальна педагогіка» [5] з підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти пройшла акредитацію.

Аналіз освітніх компонентів, практики підготовки майбутніх соціальних працівників і педагогів у ХНПУ імені Г.С. Сковороди визначив, що підготовка до професійної діяльності з профілактики девіантної поведінки підлітків у закладах загальної середньої освіти здобувачів відбувається цілеспрямовано й комплексно. Хоча спеціальної дисципліни стосовно профілактики девіантної поведінки підлітків у закладах загальної середньої освіти в циклі професійної підготовки бакалаврів не передбачено, але теоретичні основи цього напрямку

роботи соціального працівника і педагога розглядаються в межах окремих дисциплін. Так, освітній компонент «Технології соціальної роботи» містить лекційне й семінарське заняття на тему: «Технології соціальної профілактики та адаптації»; «Основи соціалізації особистості» - семінарське заняття на тему: «Група однолітків як фактор соціалізації: можливості і ризики»; дисципліна «Арт-терапевтичні методики в соціальній роботі» передбачає опрацювання цілої низки тем на семінарських заняттях: «Види арт-терапії та їх корекційний вплив», «Діагностичний, профілактичний і терапевтичний інструментарій арт-терапії», «Принципи й організаційні процедури арт-терапії в соціальній роботі з різними категоріями клієнтів», «Арт-терапія в соціальній роботі з правопорушниками», «Використання рольових ігор із ляльками в профілактиці, корекції й консультуванні», «Використання казкотерапії в профілактиці девіацій», передбачено створення власного банку ігор за самостійно обраним напрямом та категорією осіб, де здобувачі вищої освіти можуть підібрати ігри для подальшої роботи з профілактики девіантної поведінки молодших підлітків, тощо; «Соціально-педагогічна робота з неповнолітніми правопорушниками» передбачає проведення лекційних і семінарських занять за темами: «Девіантна поведінка неповнолітніх як форма соціальної дезадаптації», «Методи діагностики соціально дезадаптованої поведінки дітей та молоді», «Зміст соціально-педагогічної роботи з профілактики правопорушень» (питання: 1) Основні напрями та принципи профілактичної роботи. 2) Інноваційні форми і методи соціально-педагогічної профілактики), «Соціально-педагогічна профілактика правопорушень у закладах загальної середньої освіти»; освітній компонент «Медіація у соціальній роботі» містить тему «Шкільна медіація як засіб подолання конфліктів у закладах загальної середньої освіти»; у межах дисципліни «Соціальна робота в системі ювенальної юстиції» розглядається питання: «Соціально-психологічна допомога дітям з девіантною поведінкою»; та інші. Окрім того, заняття з дисциплін «Соціальна робота з профілактики адиктивної поведінки» спрямовані на підготовку до профілактики адиктивної поведінки, що є одним із видів девіантної поведінки; а «Соціальна робота у закладах загальної середньої освіти (з практикумом)» допомагає як теоретично, так і практично оволодіти необхідними компетентностями щодо пріоритетного напрямку діяльності психологічної служби в закладі загальної середньої освіти – профілактиці девіантної поведінки учнів.

Одним з ключових компонентів у підготовці фахівця є професійно-орієнтована практика. Програма підготовки майбутніх соціальних педагогів і працівників містить практично-орієнтований компонент підготовки, до якого входять:

- проходження навчальної практики у державній установі «Служба пробації», де здобувачів вищої освіти ознайомлюють з основними напрямами діяльності установи, пробаційними програмами («Подолання агресивної поведінки», «Формування життєвих навичок», тощо) та особливостями профілактичної, соціально-виховної роботи з контингентом осіб, якими опікується служба пробації, до яких входять, у тому числі, неповнолітні правопорушники та підлітки з девіантною поведінкою, які навчаються у закладах освіти;

- проходження практикуму з соціально-педагогічної роботи в закладах освіти, де здобувачі освіти зможуть ознайомитися з нормативно-правовими документами, в рамках яких працює соціальний педагог навчального закладу, пакетом документації соціального педагога, в тому числі з документацією підлітків, з якими проводиться профілактична робота, ознайомитися з профілактичним напрямом роботи соціального педагога навчального закладу, у межах консультацій з фахівцем та спостереженням за його роботою, а також провести профілактичні заходи з учнями класу, за якими спостерігає здобувач;

- проходження виробничої соціально-педагогічної практики у закладах загальної середньої освіти та спеціальних закладах освіти, де майбутні соціальні педагоги мають змогу ознайомитися з особливостями здійснення профілактичної діяльності соціального педагога в означеній установі, з особливостями професійно-етичної взаємодії соціального педагога з батьками дитини та самими дітьми, серед яких обов'язково є діти з девіантною поведінкою;

зможуть практично працювати з певним класом, за яким здобувача освіти буде закріплено, розробити та впровадити власні профілактичні заходи.

У дослідженні Волошенко М. узагальнено, що сучасна професійна підготовка майбутніх фахівців до роботи з підлітками девіантної поведінки має низку недоліків: 1) недостатньо враховує особливості українського суспільства, зокрема положення особистості підлітка в сучасних умовах; 2) не спрямована на формування у студентів здатності прогнозувати і корегувати негативні прояви у поведінці особистості; 3) не передбачає цілеспрямованої підготовки до роботи з девіантними підлітками, практичних занять корекційного спрямування та можливості взаємодіяти з підлітками-девіантами, та інші [1, с.55]. Проведений аналіз досвіду підготовки майбутніх соціальних працівників у ХНПУ імені Г.С. Сковороди частково спростовує цей висновок. Зокрема, збільшення практичної підготовки майбутніх соціальних працівників за рахунок введення практикумів на базах соціальних інституцій, які надають соціальні послуги підліткам з девіантною поведінкою (взаємодія зі шкільним офіцером поліції на базі закладав загальної середньої освіти; інспекторами секторів ювенальної пробації, з центром соціально-психологічної реабілітації неповнолітніх), значно розширили можливості взаємодії з підлітками-девіантами. Проте, погоджуємося, що практичних занять корекційного спрямування не вистачає. Тому, необхідно збільшувати частку тренінгів щодо опанування навичками корекційної роботи з підлітками з девіантною поведінкою із залученням фахівців з партнерських організацій.

Висновки. Проведений аналіз практики підготовки майбутніх соціальних працівників і педагогів до профілактики девіантної поведінки підлітків у ХНПУ імені Г.С. Сковороди виявив цілеспрямованість і системність такої підготовки, теоретична підготовка доповнюється значною практичною роботою здобувачів. Бажано продовжувати розширяти можливості для практичної взаємодії здобувачів з партнерськими організаціями, зокрема долучаючись до реалізації недержавними громадськими організаціями соціальних проєктів за цим напрямом.

Перспективним напрямом подальших досліджень є аналіз можливостей впровадження інтерактивних методів навчання майбутніх соціальних педагогів у сучасну модель дистанційної освіти.

Список використаних джерел:

1. Волошенко М.О. Професійна підготовка майбутніх соціальних працівників до профілактично-корекційної роботи з підлітками девіантної поведінки: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04 / Одеський національний політехнічний університет. Одеса, 2016. 267 с.
2. ЗУ «Про зайнятість населення» №5067-VI від 05.07.2012. *Відомості Верховної Ради України*. 14.06.2013 – 2013 р., №24, стор.1284, стаття 243.
3. Ключко О.О. Підготовка майбутніх соціальних педагогів до профілактики адиктивної поведінки дітей підліткового віку: автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України. Київ, 2016. 23 с.
4. Наказ Міністерства освіти і науки України «Стандарт вищої освіти України за спеціальністю 231 «Соціальна робота» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти» від 24.04.2019 р. №557.
5. Освітня програма «Соціальна педагогіка» з підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти зі спеціальності 231 «Соціальна робота». Режим доступу: http://smc.hnpu.edu.ua/files/osvitni_programy/proekt.pdf
6. Чусова О.М. Підготовка майбутніх соціальних педагогів до роботи з молодшими школярами девіантної поведінки: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.05 / Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського», Одеса, 2017; Державний вищий навчальний заклад «Донбаський державний педагогічний університет», Слов'янськ, 2017. 381 с.
7. Шпеник С.З. Підготовка соціальних працівників до роботи з дітьми групи ризику в США та Великій Британії: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04 / Ужгородський національний університет. Ужгород, 2016. 234 с.